

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obo/49/2013
Identifikačné číslo spisu:	6092899586
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6092899586.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Lesy České republiky, s. p., so sídlom Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové, Česká republika, IČ: 421 96 451, proti žalovanému 1/ Martinská teplárenská, a.s., Robotnícka 17, 036 80 Martin, IČO: 36 403 016, zast. advokátkou JUDr. Adrianou Hrkeľovou, Kratinova 40, Martin, žalovanému 2/ Slovenské elektrárne, a.s., Mlynské Nivy 47, 821 09 Bratislava, IČO: 35 829 052, o zaplatenie 121 954 Kč, o odvolaniach žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. apríla 2013, č.k. 26Cb/4/1992-Mš - 201 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. apríla 2013, č.k. 26Cb/4/1992-Mš - 241 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. mája 2013, č.k. 26Cb/4/1992-Mš - 247, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. apríla 2013, č.k. 26Cb/4/1992-Mš -201 v napadnutej časti v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. apríla 2013, č.k. 26Cb/4/1992-Mš - 241 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. mája 2013, č.k. 26Cb/4/1992-Mš - 247 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 11. apríla 2013, č.k. 26Cb/4/1992-Mš -201 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. apríla 2013, č.k. 26Cb/4/1992-Mš - 241 a opravným uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. mája 2013, č.k. 26Cb/4/1992-Mš - 247 rozhodol tak, že vo výroku I. uložil žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 79 614 Kč, vo výroku II. uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 19 168 Kč, vo výroku III. vo zvyšku žalobu zamietol, vo výroku IV. o náhrade trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej osobitným uznesením.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 02.01.1991 si žalobca uplatnil proti žalovanému právo na zaplatenie sumy 121 354 Kč titulom náhrady škody podľa ustanovenia § 10 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch, ktorú žalovaný spôsobil exhaláciami na lesných porastoch v celej Českej republike. Uviedol, že v období roku 1989 vznikli škody na lesných porastoch žalobcu následkom činnosti organizácií, medzi ktoré patrili aj žalovaní. V celej Českej republike v tomto období dosiahli škody sumu 56 379 156 Kč. Na základe rozptylovej štúdie bola stanovená výška škody, ktorú spôsobili

žalovaní vo výške 121 354 Kč. Žalobca zároveň predložil nasledovné doklady: prehľad náhrad škôd spôsobenej exhaláciami za obdobie roku 1989, stanovenie podielov zdrojov znečisťovania ovzdušia na emisnom zaťažení lesných porastov a pôd vo vyhodnotenom období, vrátane metodiky a komentára rozptylovej štúdie, rozpis uplatnenia náhrad škôd z exhalácií za rok 1989, kópie príslušných vestníkov so smernicami pre uplatnenie náhrad škôd.

Krajský súd uznesením č.k. 26Cb 4/92 zo dňa 20.06.2005 spojil na spoločné konanie vec vedenú na tunajšom súde pod sp. zn. 26Cb 4/92 a vec vedenú na tunajšom súde pod sp. zn. 34Cb 2/95 za účelom nariadenia spoločného znaleckého dokazovania.

Uznesením zo dňa 15.11.2006 súd nariadil kontrolný znalecký posudok.

Národné lesnícke centrum - znalecký ústav, odbor Lesníctvo, Zvolen, zaslal súdu znalecký posudok č. 151/2007 zo dňa 20.12.2011, ktorý vypracoval Prof. Ing. Milan Hladík, - ako zodpovedná osoba za výkon znaleckej činnosti. Znalecký posudok bol vypracovaný za účelom určenia celkovej výšky škody spôsobenej emisiami na lesných porastoch na území podniku Lesy Českej republiky, š.p. v roku 1989 a zhodnotenia podielu zdrojov Martinská teplárenská, a.s., Martin a Slovenské Elektrárne, a.s., Bratislava na celkovej výške škody. Znalecký ústav vyčíslil celkovú škodu a určil podiel na škode pre spoločnosť Martinská teplárenská, a.s., a pre Slovenské elektrárne, a.s., elektrárň Nováky.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že medzi činnosťou žalovaného a škodou na lesných porastoch žalobcu existuje priamy vzťah, predpokladaný v ustanovení § 145a Hospodárskeho zákonníka. Z tohto dôvodu súd neskúmal otázku zavinenia zo strany žalovaného, ale sústredil sa len na otázku výšky škody spôsobenej emisiami na lesných porastoch žalobcu na území Českej republiky za obdobie roku 1989 a na otázku podielu žalovaných na tejto škode.

Vzhľadom na to, že v konaní žalovaní namietali výšku škody a stanovenie ich zodpovednosti na tejto škode, súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie. Po posúdení oprávnenosti výšky žalobcovho nároku súd vychádzal zo znaleckého posudku č. 151/2007, ktorý vypracoval znalecký ústav - Národné lesnícke centrum, odbor Lesníctvo, so sídlom Zvolen. (ďalej len „znalecký posudok č. 151/2007“) Na základe podmienok žalovaných súd zohľadnil chyby v počítaní v znaleckom posudku č. 151/2007, ktoré sa týkajú výpočtu podielu žalovaných na škode podľa stanoveného percentuálneho podielu. Vychádzal aj zo skutočnosti, že žalobca nemal žiadne námietky ohľadne chyby v počítaní pri určení podielov žalovaných na škode podľa stanoveného percentuálneho podielu.

N a základe vykonaného dokazovania súd prvého stupňa dospel k záveru, že nárok žalobcu voči žalovanému 1/ je oprávnený vo výške 79 614 Kč, voči žalovanému 2/ vo výške 19 168 Kč, v týchto častiach žalobe vyhovel. Vo zvyšku návrh žalobcu ako bezdôvodný zamietol.

Súd bol toho názoru, že znalecký" ústav Národné lesnícke centrum. Zvolen určil výšku a podiel žalovaných na škode podľa dostupných podkladov, ktoré mu poskytol žalobca podľa pokynov na výpočet náhrad za poškodzovanie lesov, podľa rozptylovej štúdie za rok 1989, podľa údajov z monitoringu, zo znaleckého posudku vypracovaného Prof. Ing. Adolfom Priesolom, DrSc., zo znaleckého posudku Prof. doc. Ing. Radomíra Mrkvu. CSc a RNDr. Pavla Hadaša, preto nepostupoval podľa § 136 O. s. p. a neurčil výšku škody podľa svojej úvahy.

Proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa podali odvolania žalovaný 1/ a žalovaný 2/.

Žalovaný 1/ vo svojom odvolaní uviedol, že podľa § 205 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku „súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností.“

Medzi procesné práva účastníka konania patrí i právo navrhnúť dôkazy. Súd by mal o týchto návrhoch na vykonanie dôkazu rozhodnúť, pričom ak im nevyhovie, mal by zdôvodniť z akých dôvodov

navrhnuté dôkazy nevykonali. Na pojednávaní dňa 21.3.2013 žalovaný 1/ okrem iného uviedol, že sa pridrižiava záverov Odborného stanoviska k znaleckému posudku zo dňa 15.2.2008, ktoré vypracoval Ing. Pavol Hlaváč PhD. Tiež uviedol, že vypracovaný kontrolný znalecký posudok 151/2007 obsahuje nesprávne výpočty. Pochybenie znalca pri vyčíslení výšky škody vzhľadom na stanovenú výšku podielu na celkovej škode, považuje za závažný nedostatok, rovnako za závažný nedostatok znaleckého posudku považuje i to, že znalec v ňom vyčísloval škodu, ktorú mala Martinská teplárenská, a.s. žalobcovi spôsobiť v roku 1991, napriek tomu, že žalobca sa domáha náhrady škody spôsobenej v roku 1989.

Aj toto pochybenie znaleckej organizácie spôsobuje nedôveru k záverom posudku č. 151/2007. Nakoľko celý posudok obsahuje informácie, ktoré sú pre laickú verejnosť ťažko preskúmateľné (laik je schopný odhaliť len matematické chyby vo výpočte), navrhol žalovaný 1/ na pojednávaní dňa 21.3.2013, aby súd vyzval Znaleckú organizáciu Národné lesnícke centrum, aby sa oboznámila s obsahom odborného stanoviska Ing. Pavla Hlaváča, Stanoviska Slovenských elektrární, a.s. a následne skontrolovala správnosť znaleckého posudku, jeho obsahovú stránku, metodiku a závery. Taktiež aby bol znalecký posudok prepracovaný - vypracovaný Dodatok k znaleckému posudku.

O jeho návrhu na doplnenie dokazovania však súd nerozhodol žiadnym spôsobom, teda mu nevyhoveli ani ho neodmietol. Vo veci samej súd rozhodol bez toho, aby vykonal navrhovaný dôkaz. Podľa jeho názoru súd neúplne zistil skutkový stav. Súd vo veci samej rozhodol potom, čo si sám (matematicky) upravil závery znaleckého posudku. Podľa jeho názoru sa mal súd pred rozhodnutím uistiť, či chyba v počítaní je jediným nedostatkom tohto posudku.

Z vyššie uvedených dôvodov má žalovaný 1/ za to, že rozhodnutie súdu trpí skutkovou vadou, spočívajúcou v tom, že súd nevykonali navrhovaný dôkaz potrebný pre zistenie rozhodujúcich skutočností.

Výsledky hodnotenia dôkazov sú aj súčasťou odôvodnenia rozsudku, lebo podľa ustanovenia § 157 ods. 2 súdu vyplýva povinnosť v odôvodnení rozsudku stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonali ďalšie navrhnuté dôkazy a pod.

Podľa názoru žalovaného 1/ , je rozhodnutie prvostupňového súdu nepreskúmateľné, nakoľko odôvodnenie rozhodnutia súdu je nedostatočné.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil len Znalecký posudok č. 151/2007. Súd vo svojom rozhodnutí, žiadnym spôsobom nevyhodnotil a nezohľadnil aj iné dôkazy vykonané v konaní, najmä predložené Expertízne stanovisko zo dňa 15.6.2004 vypracované Univerzitnou vedeckotechnickou spoločnosťou, Technická univerzita vo Zvolene (ďalej len „expertné stanovisko“) a Odborné stanovisko k Znaleckému posudku č. 151/2007 zo dňa 15.2.2008 vypracovaného Lesníckou fakultou Technickej univerzity vo Zvolene, katedra ochrany lesov a poľovníctva (ďalej len „odborné stanovisko“). V závere tohto odborného vyjadrenia vypracovaného Ing. Pavlom Hlaváčom, PhD. sa okrem iného konštatuje nasledovné: „Ako kontrolný znalecký posudok nemá žiadnu výpovednú hodnotu, nakoľko je neobjektívny, obsahuje zavádzajúce konštatovania a nesprávne výpočty. Znalčka nepredložila žiadny priamy dôkaz o podiele odporcov na škode spôsobenej Lesom ČR, s.p. z titulu imisného poškodenia lesných porastov. Pre výpočty chýbali dáta z priamych meraní, čo znalčka v texte znaleckého posudku sama potvrdila. Všetky nepriame dôkazy sú spochybniteľné, nesprávne interpretované a dokonca z matematicko-štylistického hľadiska chybné, čiže nepoužiteľné.“

Žalovaný 1/ poznamenal, že po tomto dôkaze, ktorý súdu predložil, nebolo dokazovanie doplnené o žiadne ďalšie dôkazy, ktoré by vyvracali závery tohto Odborného stanoviska Ing. Pavla Hlaváča.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia žiadnym spôsobom nevysvetlil, prečo neakceptoval výhrady žalovaného 2/ a výhrady žalovaného 1/ k predloženému znaleckému posudku č. 151/2007, ktoré boli prednesené i na pojednávaní dňa 21.3.2013. Na pojednávaní žalovaný 1/ okrem iného uviedol,

že mu nie je jasné, z akého dôvodu sa vo vypracovanom znaleckom posudku č. 151/2007 vyčísľuje škoda, ktorú mala Martinská teplárenská, a.s. spôsobiť na lesnom poraste v roku 1989 a v roku 1991. Žalobným návrhom sa žalobca domáha zaplattenia sumy 121 954 Kčs titulom náhrady škody spôsobenej v roku 1989, žiadny procesný návrh žalobcu týkajúci sa zmeny návrhu sa v spise nenachádza, a žalovanému 1/ nebolo doručené rozhodnutie súdu o tom, že by došlo k rozšíreniu návrhu žalobcu i o rok 1991.

Nezrozumiteľnou je podľa žalovaného 1/ i tá časť odôvodnenia rozsudku, v ktorej súd uvádza, že „vychádza zo znaleckých posudkov 1/2001, ktorý vypracoval Prof. Ing. Adolf Priesol, DrSc, zo znaleckého posudku Prof. doc. Ing. Radomíra Mrkvu, CSc. a RNDr. Pavla Hadaša". Obsah týchto znaleckých posudkov žalovanému 1/ nie je známy a nevie v akom rozsahu a či sa vzťahujú i na nárok žalobcu voči Martinskej teplárenskej, a.s.

Taktiež sa súd nevysporiadal s námietkou, že znalecký posudok č. 151/2007 neobsahuje vzdialenosti lesných správ, ani vysvetlenie ako sa vzdialenosť zohľadnila pri presnosti a správnej interpretácii výsledkov.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd hodnotil len jeden dôkaz - Znalecký posudok č. 151/2007 a konštatuje, že „.....súd neskúmal otázku zavinenia zo strany žalovaného, ale sústredil sa len na otázku výšky škody spôsobenej emisiami na lesných porastoch žalobcu na území Českej republiky za obdobie roku 1989 a na otázku podielu odporcov na tejto škode."

Žalovaný 1/ má za to, že súd sa mal zaoberať najmä tým, či škoda na lesných porastoch spôsobená imisiami v roku 1989 vôbec vznikla, a ktoré dôkazy jej vznik, existenciu a výšku preukazujú. Súd v odôvodnení rozhodnutia odkazuje len na obsah Znaleckého posudku č. 151/2007, pričom sa nevyjadril k žalovanými namietanej skutočnosti, že pre výpočty výšky škody chýbali dáta z priamych meraní, preto je sporné, či škoda skutočne vznikla. Správnosť znaleckého posudku č. 151/2007 v otázke, či vznikla škoda a v akej výške, napáda predložené Odborné stanovisko k Znaleckému posudku č. 151/2007 zo dňa 15.2.2008. Napriek tomu súd žiadnym spôsobom nevysvetlil, prečo na tento dôkaz predložený v konaní neprihliadal.

Žalovaný 1/ navrhol aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I. zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný 2/ svoje odvolanie odôvodnil tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci - § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p. a tým, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov - § 221 ods. 1 písm. a) O.s.p. že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný - § 221 ods. 1 písm. d) O.s.p., že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie - § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pre súdom - § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.

Skutočnosť, že podľa názoru žalovaného 2/ je konanie postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať a mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci preukazuje porušenie procesných predpisov a to nevydanie rozhodnutia o spojení vecí podľa § 112 O.s.p. hoci bolo nevyhnutnou podmienkou pre legitímnosť vydania napadnutého rozhodnutia. Bez takéhoto rozhodnutia súdu o spojení vecí vedenej pod sp. zn. 26Cb/4/1992 a pod sp. zn. 28Cb/1/1992 nebolo možné vydať napadnuté rozhodnutie.

Napadnuté rozhodnutie podľa názoru žalovaného 2/ trpí vadou odňatia konania a rozhodovania vecí (návrh na začatie konania voči žalovanému 2/ pod sp. zn. 28Cb/1/1992 o náhrade škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou za rok 1989) zákonnému sudcovi, pričom o nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou za rok 1989 uplatnenému voči žalovanému 2/ v inom konaní bolo rozhodnuté vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia.

Vzhľadom na absenciu rozhodnutia súdu o spojení vecí (26Cb/4/1992 a 28Cb/1/1992)

podľa názoru žalovaného 2/ bola postupom súdu odňatá žalovanému možnosť konať pred súdom a to tým, že znemožnil žalovanému 2/ uplatňovať v súdnom konaní tie procesné práva, ktoré účastníkovi patria podľa jednotlivých ustanovení O.s.p.. (napr. právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, zúčastniť sa na všetkých pojednávaniach po spojení vecí, navrhovať dôkazné prostriedky a pod.)

Dňa 2. januára 1992 podal žalobca žalobu proti žalovanému označenému ako SEP elektrárne Nováky (v súčasnosti Slovenské elektrárne, a.s.) o zaplatenie 622 845 Kčs titulom náhrady škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou za rok 1989 vedenú pod sp. zn. 28Cb 1/1992.

Dňa 2. januára 1992 podal žalobca žalobu proti žalovanému 1/ označenému ako Stredoslovenské energetické závody, štátny podnik (v súčasnosti Martinská teplárenská, a.s.) o zaplatenie 121 954 Kčs titulom náhrady škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou za rok 1989 vedenú pod sp. zn. 26Cb 4/1992.

Z toho dôvodu nebolo možné, aby konajúci súd rozhodoval o nároku na náhradu škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou za rok 1989 žalovaným 2/ (Slovenské elektrárne, a.s.) v konaní pod sp. zn. 26Cb/4/1992 a preto trpí napadnuté rozhodnutie procesnou vadou - nemožnosťou prejednať vec z dôvodu prekážky litispendencie.

Žalobca v konaní pod sp. zn. 26Cb/4/1992 podal návrh na začatie konania len voči žalovanému 1/ označenému ako Stredoslovenské energetické závody, štátny podnik (v súčasnosti Martinská teplárenská, a.s.). Následne žalobca nenavrhoval súdu rozšírenie žaloby o nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou za rok 1989 proti žalovanému 2/ a súd takéto rozhodnutie nevydal a ani nebolo žalovanému doručené. Ak by aj k takémuto návrhu na rozšírenie žaloby nedošlo pred 2. januárom 1992, bol by nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou za rok 1989 proti žalovanému 2/ už premlčaný, nakoľko nárok na náhradu škody sa premlčuje v dvojročnej subjektívnej lehote v zmysle § 131b zákona č. 109/1964 Zb. Hospodársky zákonník. Ak potom konajúci súd vydal rozhodnutie, v ktorom zaviazal žalovaného 2/ na náhradu škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou za rok 1989, je potom napadnuté rozhodnutie rozhodnutím porušujúcim zásadu ne ultra petitem čo má za následok záver, že je postihnuté vadou, ktorá odôvodňuje jeho zrušenie odvolacím súdom.

Žalovaný 1/ i predmet konania sp. zn. 26Cb/4/1992 bol návrhom na začatie konania presne vymedzený. Výrok II. napadnutého rozhodnutia však obsahuje rozhodnutie súdu voči žalovanému 2/ a predmetu konania (náhrada škody spôsobená prevádzkovou činnosťou žalovaného 2/ v roku 1989), ktorý nebol v návrhu na začatie konania vedenom pod sp. zn. 26Cb/4/1992 vôbec uvedený a nedošlo ani k zmene návrhu na začatie konania a jej pripusteniu. Z toho dôvodu súd rozhodol o veci, ktorá nepatrila do právomoci zákonného sudcu v konaní pod sp. zn. 26Cb/4/1992 a bola odňatá z právomoci zákonného sudcu v konaní pod sp. zn. 28Cb/1/1992.

Žalovaný 2/ má za to, že výrokom 2 napadnutého rozhodnutia mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko došlo k vydaniu rozhodnutia bez predchádzajúceho dispozičného úkonu žalobcu, bez vyjadrenia žalovaných k takémuto rozšíreniu návrhu na začatie konania, ako aj rozhodnutia súdu o pripustení zmeny návrhu na začatie konania (z dôvodu jeho rozšírenia o nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou žalovaného za rok 1989).

Žalovaný 2/ namietal aj skutočnosť, že odôvodnenie rozsudku je nedostatočné. Mal za to, že žalobca v tomto konaní sp. zn. 26Cb/4/1992 v návrhu na začatie konania neoznačil za účastníkov tohto konania sp. zn. 26Cb/4/1992 žalovaného 2/ (Slovenské elektrárne, a.s.), skutkovo nepopísal nárok na náhradu škody za rok 1989 a ani ho nevyčísľil pre účely tohto konania. Z toho dôvodu bez príslušnej dispozície návrhom zo strany žalobcu v konaní pod sp. zn. 26Cb 4/1992 (rozšírenie žaloby o nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou žalovaného 2/ za rok 1989 voči žalovanému 2/) trpí napadnuté rozhodnutie vadou prejavujúcou sa nedostatkom návrhu na zmenu žaloby zo strany žalobcu a z toho vyplývajúcou absenciou rozhodnutia súdu o pripustení zmeny návrhu, čo má za následok vznik dôvodu na zrušenie výroku II. napadnutého rozhodnutia. Výrok II. napadnutého rozhodnutia bol vydaný

bez návrhu, hoci bol potrebný.

Žalovaný 2/ navrhol napadnuté rozhodnutie vo vzťahu k žalovanému 2/ zrušiť alebo alternatívne zrušiť a konanie zastaviť.

Žalovaný 1/ sa k odvolaniu žalovaného 2/ vyjadril tak, že dôvody odvolania namietané žalovaným 1/ (nevykonanie dôkazu potrebného pre zistenie rozhodujúcich skutočností, nesprávne skutkové zistenia na základe vykonaných dôkazov a odňatie možnosti konať pred súdom z dôvodu nepreskúmateľnosti a nepresvedčivosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia) ako sú uvedené v odvolaní žalovaného 1/ možno považovať za dostačujúce pre rozhodnutie odvolacieho súdu pre postup podľa § 221 OSP.

Žalovaný 2/, nie je vo veci pasívne legitimovaný z dôvodu, že v konaní pod sp. zn. 26Cb4/1992 žalobca podal žalobu len proti žalovanému 1/. Konanie sp. zn. 26Cb 4/1992 a konanie 28Cb 1/1992 boli spojené len za účelom vyhotovenia Znaleckého posudku č. 151/2007 a k záverom tohto znaleckého posudku platným pre obe súdne konania sa žalovaný 2/ vyjadroval. Z toho dôvodu má žalovaný 2/ za to, že napadnuté rozhodnutie trpí viacerými procesnými vadami a konanie súdu má taktiež vady, ktoré jednoznačne vedú k záveru o existencii dôvodov pre zrušenie napadnutého rozhodnutia ako takého a k postupu podľa § 220 alebo § 221 OSP.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ uviedol, že žalovaného 2/ v predmetnej veci nežaloval ani v priebehu konania nenavrhol pristúpenie ďalšieho žalovaného či rozšírenie žaloby. Nárok na náhradu imisných škôd za rok 1989 bol voči žalovanému 2/ uplatňovaný žalobou vedenou pod sp.zn. 28 Cb/1/1992 a v tomto konaní aj bolo rozhodnuté rozsudkom dňa 11.04.2013. Voči žalovanému 2/ teda nemal byť rozsudok vôbec vydaný.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ uviedol, že má zato, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku I. vychádza z riadne vykonaného dokazovania na základe ktorého súd dospel k správnym skutkovým zisteniam a správne vec právne posúdil. V priebehu konania sa riadne preukázalo, že škoda vznikla na lesných porastoch žalobcu, že táto škoda vznikla v príčinnej súvislosti s prevoznou činnosťou žalovaného 1/, bola preukázaná výška škody a bol určený podiel žalovaného 1/ na škode. Žalobca je toho názoru, že na preukázané výšky škody a určenie podielu žalovaného na tejto škode postačuje, ak súd vychádzal zo znaleckých posudkov vykonaných, ako dôkaz v priebehu konania pred súdom prvého stupňa. Pri posúdení oprávnenosti žalovaného nároku súd vychádzal zo znaleckého posudku č. 151/2007.

Je zrejmé, že znalecký posudok vykazoval chybu v počítaní percentuálne podielu žalovaného na škode. Vzhľadom k tomu, že išlo o zjavnú matematickú chybu, žalobca v priebehu konania súhlasil s tým, že pri zohľadnení tejto chyby je vypracovaný posudok pre posúdenie oprávnenosti žalovaného nároku použiteľný a ponechal na zváženie súdu, ktorý posudok použije pre svoje rozhodnutie.

Súd pri svojom hodnotení dôkazov pre zistenie skutkového stavu použil uvedený kontrolný posudok s tým, že vo svojom rozhodnutí zohľadnil matematickú chybu pri stanovení percentuálneho podielu žalovaného 1/ na škode.. Žalobca má teda zato, že súd vykonal správne hodnotenie dôkazov, logicky vyhodnotil matematickú chybu posudku a správne stanovil výšku škody a percentuálny podiel žalovaného 1/ na škode. Svoje hodnotenie tohto dôkazu v rozsudku riadne zdôvodnil. Žalobca je presvedčený, že po vykonaní dôkazu a jeho hodnotení dospel súd prvého stupňa k správnym skutkovým záverom. Bol vykonaný dostatok dôkazov a nie je potrebné vykonávať ďalšie.

Žalobca navrhol aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku I. potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. v medziach dôvodov odvolania, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej časti zrušiť.

Z obsahu odvolania vyplýva, že žalovaný 1/ v odvolaní ako odvolací dôvod uviedol, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom tým, že súd prvého stupňa svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. Ďalej namietal, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Odvolací súd dospel k záveru, že odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. je daný.

V zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky, spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie, spĺňajúce garancie spravodlivosti a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, zbierka rozsudkov a rozhodnutí z 1999 - I. tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra EŠLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 23. júna 2004, sp. zn. III.ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“.

Odvolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa napadnuté rozhodnutie neodôvodnil v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p., čím účastníkom konania odňal možnosť konať pred súdom. Napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné. V odôvodnení rozhodnutia absentujú základné požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Súd prvého stupňa vôbec neuviedol ako vyhodnotil predložené Expertízne stanovisko a Odborné stanovisko k Znaleckému posudku č. 151/2007, nezaujal stanovisko k výhradám žalovaného 1/ predneseným na pojednávaní dňa 21.3.2013, ani k námietke že znalec v znaleckom posudku č. 151/2007 vyčíslil škodu, ktorú mala Martinská teplárenská, a.s. žalobcovi spôsobiť v roku 1991, napriek tomu, že žalobca sa domáha náhrady škody spôsobenej v roku 1989.

Taktiež sa súd prvého stupňa vôbec nevysporiadal s námietkou, že znalecky posudok č. 151/2007 neobsahuje vzdialenosti lesných správ, ani vysvetlenie ako sa vzdialenosť zohľadnila pri presnosti a

správnej interpretácii výsledkov, nevyjadril sa k námietke týkajúcej sa skutočnosti, že pre výpočty výšky škody chýbali dáta z priamych meraní, a aký to má vplyv na vyriešenie otázky či škoda skutočne vznikla.

Súd prvého stupňa neuviedol, ktorým dôkazom, predloženým zo strany žalobcu i žalovaných uveril, ktorým dôkazom neuveril, ako tieto dôkazy vyhodnotil jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, čo vyšlo za konania najavo a ako vec právne posúdil. Súd prvého stupňa sa vo svojom rozhodnutí obmedzil iba na konštatovanie, že pri oprávnenosti výšky žalobcovho nároku vychádzal zo znaleckého posudku č. 151/2007 a že v uvedenom posudku boli výška škody a podiely žalovaných určené správne.

Súd prvého stupňa právne nezdôvodnil povinnosť žalovaného 1/ zaplatiť predmetnú sumu žalobcovi. Nevysporiadal sa s výškou priznanej sumy. Súd prvého stupňa do odôvodnenia opísal obsah žalobného návrhu, vyjadrení účastníkov, poukázal na vypracovaný znalecký posudok č. 151/2007, námietky žalovaného 1/ a žalovaného 2/ k uvedenému posudku a poukázal na žalovaným 2/ predložené odborné stanovisko k znaleckému posudku, ktorým bol znalecký posudok č. 151/2007 spochybnený. Vyjadrenia žalovaných k znaleckému posudku a odborné stanovisko k znaleckému posudku uviedol bez toho, aby ich zákonným spôsobom vyhodnotil.

V napadnutom rozhodnutí chýba, ako súd prvého stupňa skutkový stav posúdil, ktorú právnu normu na daný stav aplikoval a ako ju v medziach konkrétneho prípadu interpretoval. Z obsahu rozhodnutia nevyplýva, ako hmotnoprávne posúdil nárok žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom.

Odvolací súd preto nemohol posúdiť správnu aplikáciu príslušnej hmotnoprávnej normy na zistený skutkový stav. V odôvodnení napadnutého rozsudku nedal presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, nereagoval na podstatné námietky a tvrdenia žalobcu a námietky žalovaných. Závery súdu prvého stupňa uvedené v napadnutom rozhodnutí sú nepreskúmateľné a nezrozumiteľné.

Pre preskúmateľnosť rozhodnutia nestačí uviesť doterajší priebeh konania, doterajšie rozhodnutia súdu prvého stupňa o nariadení znaleckého dokazovania, o spojení vecí za účelom znaleckého dokazovania a námietky účastníkov konania, ale je dôležité, aby súd vo svojom rozhodnutí uviedol, ktoré dôkazy považoval za relevantné, ktorým dôkazom uveril a ktorým neuveril, ako tieto dôkazy vyhodnotil jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Tieto úvahy súdu musia byť uvedené v odôvodnení súdneho rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p.

Keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa neobsahuje náležitosti v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p., nie je dostatočne odôvodnené, preto je nepreskúmateľné. Postupom súdu bolo porušené právo účastníka na spravodlivé súdne konanie, v dôsledku čoho mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Žalovaný 2/ vo svojom odvolaní namietal, že súd v danej veci nemal právomoc vo veci rozhodovať, a že v tej istej veci už bolo skôr začaté konanie na súde.

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O.s.p.).

V predmetnej veci je zrejmé, že spor vyplýva z hospodárskych vzťahov, v ktorom rozhodovanie súdov z ust. § 7 ods. 1 O.s.p. vyplýva jednoznačne priamo zo zákona.

Vzhľadom k tomu, že v predmetnom konaní nebol podaný návrh na začatie konania proti žalovanému 2/ je vylúčené aby bolo konanie v časti týkajúcej sa žalovaného 2/ zaťažené procesnou vadou spočívajúcou v tom, že v tej istej veci sa už prv začalo konanie na súde v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. d) O.s.p.

Z obsahu odvolania žalovaného 2/ ďalej vyplýva, že ako odvolací dôvod uvádza, že sa nepodal návrh na začatie konanie, hoci podľa zákona bol potrebný v zmysle ust. 221 ods. 1 písm. e).

Odvolací súd dospel k záveru, že odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. e) O. s. p. je daný.

V prvom rade je potrebné uviesť, že občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa zásadne na návrh. Bez návrhu môže súd začať konania uvedené v ust. § 81 ods. 1 O.s.p. ako aj v ust. § 81 ods. 2 O.s.p. Nedostatok návrhu na začatie konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania. Ak aj napriek tomu prebieha a nejde o prípad, kedy súd môže začať konanie bez návrhu, je treba konanie v ktoromkoľvek jeho štádiu zastaviť.

V predmetnej veci sa žalobca domáhal žalobou doručenou súdu dňa 02.01.1991 uloženia povinnosti žalovanému 1/ zaplatiť mu sumu 121 354 Kč titulom náhrady škody podľa ustanovenia § 10, zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch, ktorú mal žalovaný 1/ spôsobiť exhaláciami na lesných porastoch v celej Českej republike.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 26Cb 4/92 zo dňa 20.06.2005 spojil na spoločné konanie vec vedenú na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 26Cb 4/92 a vec vedenú na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 34Cb 2/95 za účelom nariadenia spoločného znaleckého dokazovania.

Predmetné uznesenie vzhľadom na formuláciu jeho výroku s poukázaním predovšetkým na časové vymedzenie „za účelom nariadenia spoločného znaleckého dokazovania“ neposkytuje dostatočný podklad pre záver, že k spojeniu predmetného konania s konaním vedeným pod sp. zn. 34 Cb 2/95 došlo do skončenia konania vo veci samej.

Výkonaním znaleckého dokazovania (znalecký posudok č. 1/2006 - č.l. 77) účinky rozhodnutia o spojení vecí pominuli a od tohto momentu konania vedené na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 26Cb 4/92 a pod sp. zn. 34Cb 2/95 prebiehali ako samostatné konania.

Z obsahu spisu odvolací súd nezistil, že žalobca v priebehu konania rozšíril podanú žalobu o výrok, ktorým by sa domáhal aby súd uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 19 168 Kč resp. že by súd prvého stupňa v priebehu konania takúto zmenu návrhu pripustil.

Odvolací súd dospel k záveru, že účastníkmi konania vo veci vedenej Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 26Cb 4/92 sú ako žalobca Lesy České republiky, s.p., so sídlom Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové, IČ: 421 96 451, Česká republika a ako žalovaný : Martinská teplárenská, a.s., Robotnícka 17, 036 80 Martin, IČO: 36 403 016. Ak teda súd prvého stupňa vo výroku II. napadnutého rozsudku uložil žalovanému 2/ (Slovenské elektrárne, a.s., Mlynské Nivy 47, 821 09 Bratislava, IČO: 35 829 052 povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 19.168,- Kč, a vo výroku III. vo zvyšku žalobu zamietol (z obsahu spisu a ani z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé v akom rozsahu sa výrok III. dotýka žalovaného 2) konal a rozhodol vo výrok II. a čiastočne aj vo výroku III. bez toho aby bol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, resp. súd mal pred vydaním rozsudku rozhodnúť o spojení konkrétnych vecí podľa ust. § 112 O.s.p. a uviesť pod akou spisovou značkou bude nové konanie ďalej viesť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 221 ods. 1 písm. e/, f/ O. s. p. v napadnutej časti zrušil a vec mu v súlade s ust. § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil na ďalšie konanie.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.